

Länsstyrelsen
Västerbotten

Yttrande

Datum
2023-05-08

Ärendebeteckning
410-3203-2023
Arkivbeteckning
410

1(5)

Klimat-och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över förslag till förordning om bidrag till energieffektivisering i småhus

Er beteckning: KN2023/02548

Sammanfattning

Länsstyrelsen Västerbotten tillstyrker förslaget till ny förordning om bidrag till energieffektivisering i småhus.

Länsstyrelsens synpunkter

Västerbottens och Norrbottens län står inför en stor samhällsomvandling där det är av stor vikt att bostäder tillkommer. Det finns ett dolt bostadsutbud som idag inte nyttjas bland annat på grund av otillräcklig boendestandard. Ett flertal av dessa bostäder har en otillräcklig boendestandard och är i behov av renovering. Till exempel kan det saknas åretruntvatten, 3-glasfönster, el, avlopp, tilläggsisolering eller liknande. Ett statligt stöd skulle kunna möjliggöra en omvandling av dessa bostäder till normal boendestandard och därigenom öka utbudet av bostäder. Länsstyrelsen Västerbotten hade gärna sett att bidrag till energieffektivisering i småhus hade kunnat bidra till att möjliggöra en omvandling av bostäder med otillräcklig boendestandard till normal boendestandard. För att detta ska vara möjligt hade det varit önskvärt med en regional anpassning där möjlighet att iordningställa ödehus och fritidshus på pendlingsavstånd till de stora företagsetableringarna skulle tillåtas under förutsättning att det bidrar till fler permanentbostäder.

Länsstyrelsen vill därutöver kommentera några delar i remissen enligt nedan:

Allmänna bestämmelser

Avsnittet avser kommentarer till förordningen 1-2 §§

Enligt 2 § är det bara möjligt att ansöka om bidrag om man stadigvarande bor i huset. Länsstyrelsen vill uppmärksamma på att det exkluderar småhus som hyrs ut som permanentbostad att kunna dra nytta av bidraget. Varken

småhusägaren eller hyresgästen har rätt att ansöka om bidraget. Enligt SCB har knappt 74 000 hushåll i Sverige boendeformen ”småhus, hyresrätt”.

Enligt 2 § betyder eluppvärmning respektive gasuppvärmning värmesystem där behovet för rumsuppvärmning och tappvarmvatten till minst 50 procent försörjs med el respektive gas. Det behöver förtydligas i föreskrifter vilket underlag den sökande behöver bifoga ansökan för att styrka att småhuset som hen söker bidrag för uppfyller ovanstående krav.

Förutsättningar för bidrag

Avsnittet avser kommentarer till förordningen 3-5 §§

Enligt 3 § får bidrag lämnas för att täcka materialkostnader under förutsättning att ett företag med godkänd F-skatt utför åtgärderna. Det kan vara motiverat för att undvika svartarbete, men bör vägas mot att en sökande som själva hade kunnat utföra åtgärderna tvingas bära större kostnader än nödvändigt vilket kan resultera i att färre väljer att ansöka om bidraget därför att det helt enkelt inte lönar sig. I förordningen bör det tydliggöras om bidraget går eller inte går att kombinera med rotavdrag.

Länsstyrelsen vill också uppmärksamma att de hushåll som bor i ett småhus med boendeform bostadsrätt kan exkluderas från bidraget. Enligt SCB har knappt 97 000 hushåll i Sverige boendeformen ”småhus, bostadsrätt”.

I 4 § fastställs att bidrag kan sökas retroaktivt för materialkostnader. Länsstyrelsen förutsätter att uttrycket *beställts* förtydligas i föreskrifter. Det behöver vara tydligt vad beställt innebär eftersom det kan vara en avgörande punkt för om bidrag kan eller inte kan beviljas.

Bidrag till konvertering

Avsnittet avser kommentarer till förordningen 6-10 §§

7 § punkt 2. Länsstyrelsen anser att det är olyckligt att det inte går att kombinera fjärrvärme med solfångare. Under sommaren kan solfångare producera ett hushålls hela behov av tappvarmvatten, vilket skulle innebära att hushållet tvingas koppla bort solfångarna för att vara berättigad till bidrag för konvertering.

Enligt 8 § p. 2 b) kan bidrag lämnas till anordning för uppvärmning med biobränsle om anordningen har en automatisk bränsletillförsel. Enligt Länsstyrelsens tolkning så exkluderar det vedpannor. Länsstyrelsen anser att vedpannor bör godkännas på samma sätt som pelletspannor om ackumulatortankar ingår i systemet. Enligt Skogsstyrelsens statistik¹ äger 22 629 privatpersoner i Västerbottens län skog. För dem som äger skog kan det vara mer resurseffektivt att elda med egen ved än att köpa in exempelvis pellets. Enligt SCB finns det drygt 134 000 hushåll i Västerbottens län. Länsstyrelsen föreslår därför att det bör övervägas om vedpannor kan

¹ [Statistiska meddelanden från Skogsstyrelsen](#)

godkännas i de s.k. skogslänen (dvs. Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland, Jämtland, Gävleborg, Dalarna och Värmland).

Enlig 10 § kan bidrag lämnas för "... annat material som är nödvändigt för åtgärdernas genomförande". Länsstyrelsen önskar förtydligande i föreskrifter om vilket "annat material" som kan vara bidragsberättigat.

Bidrag till klimatskärmsåtgärdsåtgärder

Avsnittet avser kommentarer till förordningen 11 §

Enligt förslaget till förordningen får bidrag lämnas om småhusets värdeår är tidigare än 1990. Länsstyrelsen anser att denna information bör vara lättillgänglig för den som avser att ansöka om bidrag, exempelvis genom att informationen framkommer i e-tjänsten för ansökan/ansökningsblanketten.

Beträffande åtgärder på klimatskärmen uppmuntrar inte stödets utformning till ett cirkulärt förhållningsätt utan bedöms kunna leda till resurskrävande åtgärder såsom utbyte av byggnadsdelar. Det bör övervägas om det går att inkludera detta perspektiv i paragrafen.

Länsstyrelsen bedömer att det kommer finnas behov av tidiga informationsinsatser i syfte att sprida kunskap och metoder för att arbeta med energieffektivisering i äldre byggnader. Genom tidiga informationsinsatser finns möjlighet identifiera de åtgärder som bäst passar byggnaden i fråga.

Bidragets storlek

Avsnittet avser kommentarer till förordningen 12-13 §§

Att göra en konvertering av uppvärmningssystemet i ett småhus kan i många fall vara kostsamt. Länsstyrelsen anser att bidragsbeloppet i 12 § är för lågt och inte kommer att vara tillräckligt för de hushåll med svagast ekonomi som behöver bidraget mest för att minska sina energikostnader både nu och i framtiden.

Ansökan om bidrag

Avsnittet avser kommentarer till förordningen 14-15 §§

Enlig 14 § får bidrag sökas vid högst två tillfällen, en gång för konverteringsåtgärder och en gång för klimatskärmsåtgärder. Länsstyrelsen förstår att förslaget har kommit till för att de administrativa kostnaderna för staten ska vara rimliga, men ser hellre att det begränsas så att bidrag kan betalas ut vid två tillfällen för att sökande inte ska begränsas att ta del av bidraget om de vid ett tillfälle får avslag på sin ansökan.

Uppföljning av varsamhetskravet och förvanskningförbudet bör säkerställas. Detta bör ske genom föreskrift om att beslut om bygglov eller fullgjord anmälan bifogas ansökan i förordningens 14 §. Information bör finnas tillgänglig för sökande om hur klimatskärmsåtgärder kan göras på ett varsamt

vis för att undvika att bidraget leder till förvanskning och oaktsamhet.

I förslaget till förordning fastställs att en ansökan om bidrag ska ha inkommit till länsstyrelsen senast (söndag) 1 juni 2025. Länsstyrelsen anser att datumet bör flyttas till en vardag för att undvika problem med hänsyn till bestämmelsen i lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid. I 2 § fastställs följande; *om den tid, då enligt lag eller särskild författning en åtgärd senast ska vidtas, på en söndag, annan allmän helgdag, lördag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, får åtgärden vidtas nästa vardag.* Exempelvis skulle Boverkets e-tjänst för ansökan behöva hållas öppen även på måndag om sista ansökningsdag är en söndag.

Länsstyrelsen anser att tidsfristerna i 15 § är för korta och bör förlängas. Tidsfristerna för när ansökningar senast ska ha kommit in till länsstyrelsen är för korta för dem som redan har utfört energieffektiviserande åtgärder före årsskiftet 2022/2023 samt efter 15 mars 2023. Länsstyrelsen anser inte att det är lämpligt att tidsfristen för att skicka in en ansökan för många kan löpa ut under semesterperioden.

Beslut om bidrag

Avsnittet avser kommentarer till förordningen 16 §

I förslaget saknas uppgift om hur lång tid från påbörjande sökande har på sig att färdigställa åtgärderna. Länsstyrelsen anser att detta bör kompletteras i avsnittet. Att Länsstyrelsen får senarelägga tidsramarna vid särskilda skäl enligt sista stycket 17 § bör flyttas hit då det kan bli aktuellt redan i beslut om bidrag.

Länsstyrelsen anser även att det bör tydliggöras att beslutet ska innehålla det datum en begäran om utbetalning senast ska skickas in så att sökande är införstådd när hen senast ska begära att få bidraget utbetalat.

Utbetalning av bidrag

Avsnittet avser kommentarer till förordningen 17-19 §§

Enligt 17 § ska sökande begära om beslut om utbetalning av bidraget. I tidigare bidrag har uttrycket ”*begäran om utbetalning*” använts, vilket är lättare att läsa och även borde användas för detta bidrag.

Begäran om utbetalning kan skickas in när åtgärderna är färdigställda. Länsstyrelsen ser gärna att det förtydligas i föreskrifter vilka intyg och handlingar som krävs vid begäran om utbetalning för att intyga färdigställandet.

19 § bör ändras så att den reglerar att bidrag inte beviljas om bidragsbeloppet understiger 10 000 kr. Enligt nuvarande skrivning kan länsstyrelsen både bevilja bidrag och bevilja en begäran om utbetalning, men inte betala ut bidraget om beloppet understiger 10 000 kr.

Tidpunkt för ikraftträdande av bidraget

För att uppnå en effektiv handläggning föreslår Länsstyrelsen att ikraftträdandet av bidraget skjuts fram till efter sommaren 2023. Det är inte lämpligt att införa ett nytt bidrag under en period då länsstyrelserna inte har full bemanning på grund av semesterar.

I praktiken kommer en förskjutning av ikraftträdandet till efter semesterperioden inte att innebära någon väsentlig försening av länsstyrelsernas handläggning och möjligheter att fatta beslut om bidrag.

Förslagets konsekvenser

Länsstyrelsernas handläggning

Utifrån förslaget så anser Länsstyrelsen att det är oklart hur komplicerad och tidskrävande handläggningen av bidraget kommer att bli. Det behöver bli tydligare vilka kontroller länsstyrelserna ska utföra i handläggningen.

Kulturmiljö och återbruk/klimat

Det är i synnerhet åtgärder som tilläggsisolering, nya dörrar och fönster som, beroende på hur åtgärden utförs, kan få stor påverkan på byggnadens värdebärande uttryck och karaktärsdrag.

Förslagets konsekvensbedömning för miljön bör nyanseras. Bidraget omfattar endast bidrag till materialkostnader i samband med klimatskärmsåtgärder enligt 11 §.

Beslutande

Beslutet har fattats av enhetschef Elin Olsson med handläggare Sandra Bingebo och Ida Backe som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.